

Tvistlösning i domstol – steg för steg

– En tvist uppstår när två eller flera parter hamnat i konflikt med varandra. Parterna har olika syn på en uppkommen situation och kan inte enas om hur denna situation ska påverka avtalsrelationen eller förhållandet mellan parterna.

Innehåll

Introduktion

- Vad är en tvist?
- Förlikning?
- När ska ombud anlitas?

Tvistlösningsprocessen

01. Kravbrev
02. Kronofogdemyndigheten
03. Domstolsförfarande

Slutord & strategier

- Rättegångskostnader
- Skiljeförfarande – vad är det?
- Proaktiva åtgärder för att undvika tvist

Introduktion

Vad är en tvist?

En tvist uppstår när två eller flera parter hamnat i konflikt med varandra. Parterna har olika syn på en uppkommen situation och kan inte enas om hur denna situation ska påverka avtalsrelationen eller förhållandet mellan parterna.

Förlikning?

Det är långt ifrån alla tvister som slutar med att en domstol eller skiljenämnd får avgöra tvisten. Majoriteten av alla tvister avslutas tidigare än så, oftast genom att parterna gemensamt hittar en lösning, en förlikning.

Att sondera terrängen för en förlikning är något vi som ombud gör inledningsvis när vi får tvisten på vårt bord. Ibland kan relationen mellan de tvistande parterna vara så infekterad att parterna överhuvudtaget inte kan hålla en konstruktiv diskussion för att hitta en lösning på egen hand. Då kan det hjälpa om vi som ombud kopplas in och tar över förlikningsdiskussionerna för att parterna ska hitta en lösning relativt snabbt.

Även om en förlikning inte träffas direkt ser vi som ombud löpande under processens gång över möjligheterna för parterna att komma överens om detta är vad klienten önskar. Oftast har parterna nått en överenskommelse innan tvisten behöver överlämnas till en domstol eller en skiljenämnd för slutligt avgörande genom dom. Tryggheten i att själv vara med och bestämma hur tvisten ska lösas värdesätts högt av många parter och man vill i många fall undvika osäkerheten i att inte veta hur en domstol eller skiljenämnd väljer att döma. Därför väljer många parter att ingå en förlikning, en slutlig uppgörelse som båda parter har full kontroll över.

Att nå framgång med t.ex. femtio procent av sitt betalningskrav i en förlikning kan vara bättre än att riskera att inte få någon betalning överhuvudtaget från motparten. Likaså om man är på motsidan kan det vara bättre att betala hälften av betalningskravet i en förlikning än att riskera att en domstol eller skiljenämnd beslutar att man ska behöva betala kravet fullt ut. →

Introduktion

I vår rådgivning ger vi våra klienter stöd bl.a. i frågor om inom vilka spann och på vilka nivåer som klienten med fördel bör förlikas eller om klienten överhuvud taget inte bör förlikas, beroende på hur processläget ser ut samt vilka önskemål och behov varje enskild klient har.

När ska ombud anlitas?

Vanligtvis är det så att ju tidigare vi juridiska ombud anlitas desto snabbare kan tvisten lösas. Vi gör en processlägesanalys av tvisten och informerar dig som klient om vilka delar vi ser som starka samt vilka risker vi ser. Vi gör en prognos över sannolikt utfall i en rättegång där en domstol eller skiljenämnd avgör tvisten och rekommenderar en strategi utifrån detta.

Vi ger dig även råd om vilken nivå vi bedömer det är lämpligt att förlikas på eller om vi bedömer att du som klient har ett tillräckligt starkt case att det är värt att låta målet prövas och avgöras av domstol eller skiljenämnd.

Om vi anlitas i ett tidigt skede kan mycket vinnas även på andra plan. När vi jurister tar över hanteringen av tvisten och förlikningsdiskussionerna kan parterna fokusera på verksamheten och det som de kan bäst istället för att fastna i förhandlingar som kan vara svåra att mötas i när man är direkt involverad. Detta är särskilt viktigt om parterna t.ex. har andra viktiga samarbeten eller projekt som förutsätter ett gott klimat mellan parterna

Tvistlösnings- processen

Låt oss gå igenom tvistlösningsprocessen – steg för steg. Processen börjar med ett kravbrev, går vidare till Kronofogden om betalning uteblir, och avslutas i domstol om parterna inte kommer överens.

01. Kravbrev

Det första vi som ombud gör när vi hjälper klienter på kändesidan, d.v.s. den part som kräver något från en annan part, är att upprätta ett kravbrev. I brevet beskriver vi vad vår klient kräver från motparten, t.ex. betalning, och varför så ska ske. Vi sätter en betalningsfrist och informerar motparten om att vi kommer inleda ett rättsligt förfarande om betalning inte sker inom tidsfristen.

02. Kronofogdemyndigheten

Sker inte betalning inom tidsfristen och har motparten inte heller invänt mot betalningskravet har vi möjlighet att vända oss till Kronofogdemyndigheten (KFM) för att få myndighetens hjälp med att indriva pengarna från motparten. Detta sker genom en ansökan om betalningsföreläggande.

Har motparten däremot bestridit (motsatt sig) betalningskravet och förklarat varför motparten inte avser betala pengarna föreligger en s.k. tvistig fordran och då har vi inte möjlighet att vända oss till KFM. Istället vänder vi oss direkt till domstol och inleder ett domstolsförfarande. Likaså gäller om motparten vid KFM invänder mot betalningskravet och förklarar varför motparten inte avser betala pengarna, då kan vi inte längre driva processen vid KFM utan får begära att målet överlämnas till domstol. KFM hanterar nämligen inte tvistiga fordringar.

03. Domstolsförfarande

01. Stämningsansökan

Processen i domstol inleds med att vi upprättar och skickar in en stämningsansökan till den domstol som har rätt att pröva tvisten. Det är viktigt att stämningsansökan skickas till rätt domstol eftersom domstolen, om den inte är behörig att pröva tvisten, annars kan besluta att inte ta upp målet till prövning. Vi hjälper dig att avgöra vilken information och vilken bevisning som behöver lämnas in till domstolen för att öka dina möjligheter att nå framgång i rättsprocessen. Domstolen granskar handlingarna och säkerställer att stämningsansökan uppfyller samtliga lagkrav för vad en sådan ska innehålla.

Om stämningsansökan uppfyller kraven utfärdar domstolen stämning på mot parten vilket innebär att domstolen skickar över stämningsansökan, inklusive alla tillhörande handlingar, till motparten, som blir svarande i målet. Svaranden får samtidigt en tidsfrist inom vilken svaranden ska inkomma med svaromål.

02. Svaromål

I svaromålet ska svaranden ange sin inställning, om svaranden bestrider (mot sätter sig) eller medger (accepterar) kärandens krav. Om svaranden bestrider kravet ska svaranden i svaromålet även ange skälen till sitt bestridande och vilken bevisning som åberopas.

03. Muntlig förberedelse

När parterna lämnat sin respektive inställning och skälen för dessa, oftast efter viss ytterligare skriftväxling, kallas parterna till muntlig förberedelse. Det huvudsakliga syftet med den muntliga förberedelsen är att göra målet klart för avgörande. Under den muntliga förberedelsen går målet igenom och eventuella oklarheter reds ut. Parterna får även möjlighet att ställa frågor till varandra.

En viktig del av den muntliga förberedelsen är även att domstolen undersöker parternas vilja att komma överens. Det är inte ovanligt att parterna, med hjälp av domstolen, når en förlikning under den muntliga förberedelsen.

03. Domstolsförfarande

04. Skriftväxling och slutlig bevisuppgift

Om parterna inte kommer överens under den muntliga förberedelsen får parterna möjlighet att slutföra sin talan genom viss ytterligare skriftväxling. Parterna ska bl.a. i skrift lägga fram samtliga de bevis som åberopas och som kommer att läggas fram under huvudförhandlingen

05. Huvudförhandling

Under huvudförhandlingen går hela målet igenom muntligen så att domaren eller domarna får en redogörelse för tvisten koncentrerat och i ett sammanhang. Båda parterna får ange sina respektive inställningar, sina sakframställningar, lägga fram sina bevis och hålla förhör med vittnen samt slutligen sammanfatta och förklara för domstolen varför domstolen ska döma i enlighet med deras lösning på tvisten.

06. Dom

Efter huvudförhandlingen tar domstolen ställning till hur tvisten ska lösas och meddelar dom. Vanligtvis meddelas dom några veckor efter huvudförhandlingen.

07. Överklagande

För den part som inte är nöjd med domstolens, vanligtvis tingsrättens, dom kan det finnas möjlighet att få tvisten prövad på nytt av en högre instans. För att den högre instansen, vanligtvis hovrätten, ska ta upp målet till ny prövning krävs att domen överklagas i rätt tid av någon av parterna och att hovrätten meddelar prövningstillstånd. Prövningstillstånd meddelas om den högre instansen bedömer att det finns skäl att ompröva tvisten. Prövningen är inte godtycklig utan följer vissa formella krav.

Det är viktigt att överklagandet utformas på ett sätt som får den högre instansen att förstå att det finns skäl att meddela prövningstillstånd, därför rekommenderar vi dig att kontakta oss innan du överklagar en dom. Detta för att öka sannolikheten att den högre instansen väljer att ompröva tvisten. Vi biträder även löpande våra klienter i hovrättsprocesser.

Slutord & Strategier

Rättegångskostnader

När man genomför en tvistelösningsprocess uppstår kostnader, däribland kostnader för oss ombud och avgiften till domstolen för stämningsansökan. Huvudregeln är att den förlorande parten ska ersätta den vinnande partens rättegångskostnader. Detta innebär att den förlorade parten ska stå för sina egna, men även den vinnande partens, rättegångskostnader.

Fördelningen av rättegångskostnadsansvaret blir dock oftast en annan. Inte sällan vinner en part framgång till viss del, t.ex. genom att motparten ska betala sjuttio procent av betalningskravet. Detta påverkar då fördelningen av ansvaret för rättegångskostnaderna genom att den förlorande parten inte behöver stå samtliga rättegångskostnader utan att även den vinnande parten får stå viss del av sin egen rättegångskostnad.

När en part framgång till hälften av betalningskravet beslutar oftast domstolen att vardera part ska stå sin egen rättegångskostnad. Har en part agerat på ett sätt som gjort rättegången onödig kan detta även påverka fördelningen av ansvaret för rättegångskostnaderna.

Skiljeförfarande – vad är det?

Skiljeförfarande är ett alternativ till ”vanlig” domstolsprocess för att avgöra tvistemål. Tvisten avgörs av skiljedomare som parterna själva har möjlighet att utse och avslutas med en skiljedom som är slutlig och därför inte går att överklaga.

För att en tvist ska lösas genom skiljeförfarande i stället för domstol måste parterna ha ingått ett skiljeavtal. Vanligtvis ingår skiljeavtalet som en del av ett redan befintligt avtal mellan parterna men parterna kan också ingå ett självständigt avtal om att en tvist ska lösas genom skiljeförfarande när tvisten redan har uppkommit. →

Slutord & Strategier

Några fördelar med skiljeförfarande i stället för domstolsprocess är att skilje förfarandet i regel går snabbare, att det som framkommer i skiljeförfarandet inte blir offentligt och att parterna har större möjligheter att anpassa processen efter sina önskemål. Hur skiljeförfarandet går till i detalj beror på parternas överenskommelse och vilket skiljedomsinstituts regler som ska användas (om ens något). Ett skiljeförfarande är dock i vissa fall mer kostsamt än en domstolsprocess.

Proaktiva åtgärder för att undvika tvist

Innan du eller ditt bolag inleder ett samarbete med en annan part bör ni ingå ett avtal som tydligt reglerar hur samarbetet ska fungera och vad som händer om samarbetet inte fungerar som det var tänkt. Behöver ni hjälp med att ta fram ett avtal eller vill ni att avtalet granskas av någon av våra juristers ögon innan det undertecknas? Bra, då har ni säkerligen förstått att ni minimerar risken för framtida tvister enormt.

Vem av våra jurister som är bäst lämpad att hjälpa just dig eller ditt företag beror på vilken typ av samarbete som du eller ditt företag ska ingå. Vi ser till att du får tillgång till rätt expertis på området!

Kontakt

Har du frågor om hur tvistelösning fungerar eller önskar biträde i en kommande eller pågående tvist? Tveka inte att kontakta våra tvistelösningsexperten.

Jonas Du Rietz

PARTNER
JONAS.DURIETZ@MORRISLAW.SE
+46 (0)708 26 47 91

Agnes Fahlén

ASSOCIATE
AGNES.FAHLEN@MORRISLAW.SE
+46 (0)703 16 29 32

Mathilda Havert

SENIOR ASSOCIATE
MATHILDA.HAVERT@MORRISLAW.SE
+46 (0)761 05 69 22

Victoria Kedner

SENIOR ASSOCIATE
VICTORIA.KEDNER@MORRISLAW.SE
+46 (0)730 78 97 53

Niclas Lindblad

SENIOR ASSOCIATE
NICLAS.LINDBLAD@MORRISLAW.SE
+46 (0)735 45 82 12

Ragnar Morin

SENIOR ASSOCIATE
RAGNAR.MORIN@MORRISLAW.SE
+46 (0)730 27 05 84

Christoffer Nystedt

PARTNER
CHRISTOFFER.NYSTEDT@MORRISLAW.SE
+46 (0)738 26 47 11

Oscar Sörbrand

SENIOR ASSOCIATE
OSCAR.SORBRAND@MORRISLAW.SE
+46 (0)702 48 97 86

Jonas Toll

PARTNER
JONAS.TOLL@MORRISLAW.SE
+46 (0)730 38 00 56

Norris Law.